

Høringsuttalelse fra FAU ved Løykja skole vedrørende skolestruktur i Sunndal Kommune.

I kommuneplan 2020- 2030, samfunnsdel står det følgende:

"Det blir også viktig å utvikle levende og attraktive bygder for folk som vil bo utenfor Sunndalsøra. Sunndal kommune ønsker også å legge til rette for levende bygder. "

Dette står i sterk kontrast til at administrasjonen i kommunestyre den 23.09.2020 foreslår å legge ned Løykja skole. Kommuneplanen har også en målsetning om gode oppvekstmiljø for barna i kommunen. Et av de mest brukte argumentene for å fremme en kommunes attraktivitet er gode oppvekstmiljø. Gode oppvekstmiljø krever en skole i nærheten.

Grøa er den største kretsen i kommunen med ifølge kommuneplanen. Å ha en skole i bygda har betydning for bosetningsmønsteret. Nedleggelse av Løykja skole vil gjøre kretsen mindre attraktiv for unge i etableringsfasen og barnefamilier. En har ingen garanti for at personer som velger å flytte fra bygdene pga. manglende skole, velger å holde seg innenfor kommunegrensene. Potensielle tilbakeflyttere kan velge å ikke flytte tilbake. KS-rapporten som ble utarbeidet i 2018 sier følgende som skolens betydning for bosetting:

"I grender der skolen blir lagt ned, og der det er lang vei til skolen, stagnerer gjerne befolkningsutviklingen. Situasjonen preges gjerne av utflytting, lite tilflytting og etterhvert "forgubbing" og uttynning"

Det er da trivelig med gubber, men er forgubbing god kommuneøkonomi?

Bruk av sykkel er bra for både folkehelse og klima, og er noe kommunen ifølge sin kommuneplan ønsker å videreutvikle. Det er viktig at det tilrettelegges for at flest mulig kan sykle til skolen. Ved en nedleggelse av Løykja skole må disse elevene ta skolebuss til skolen. Er dette å legge til rette for at flest mulig kan gå eller sykle til skolen? Gjelder målsetningen kun for de barna som bor sentrumsnært? I et folkehelseperspektiv hvor stadig flere, også barn, er inaktive og overvektige er muligheten til å gå eller sykle til skolen viktig. Hvilke konsekvenser har dette på sikt at denne muligheten blir tatt fra barna?

Uten en skole i nærmiljøet er det også nærliggende å anta at det lokale idrettslaget vil bli vanskelig å videreføre, dette er ikke tilrettelegging for levende og attraktive bygder. Den aktiviteten som hver dag gjøres gjennom idrettslag er et stort og viktig bidrag til å bedre folkehelsen. Deltagelse i idrett er helsefremmende ved at idrett og fysisk aktivitet gir sosial tilhørighet og mestringsopplevelse. Idrett og fysisk aktivitet er forebyggende for overvekt, livsstilssykdommer og gjør godt for den psykiske helsen. Det fremheves som en fordel i høringsdokumentet for ny barnehage. og skolebruksplan at elevene fra Løykja skole flyttes til Sande skole fordi de kommer nærmere fritidsaktiviteter. Betyr dette at administrasjonen ikke ønsker at det skal være aktiviteter til barn og unge i regi av lokale idrettslag i kretsene? Dessuten er de fleste fritidsaktiviteter arrangert etter middagstid. Skal ikke barna fra Grøa spise middag eller gjøre lekser? Hvor skal de oppholde seg mellom skoleslutt og til fritidsaktiviteten starter? Butikksenteret?

Det vil også føre til mer bilkjøring bland foreldrene, f.eks. kjøre barna til bussen eller SFO, samt økt kjøring til fritidsaktiviteter etter jobb og skoletid hvis alle aktiviteter i nærmiljøet forsvinner. Hvordan skal sikkerheten i forhold til trafikk ivaretas ved Sande skole når foreldre fra Grøa skal kjøre sine barn til skole/SFO innenfor et kort tidsrom?

Løykja skole har et flott nærmiljø med nærhet til skileikområde, skoger, gapahuker, Leikvin/Phillipshagen og flere andre flotte turmuligheter. Lekene på uteområde ble nylig oppgradert og det ble ordnet ny parkeringsplass. Det har med andre ord vært investert en god del penger ved skolen de siste årene. Oppgradere og legge ned, er det god kommuneøkonomi?

En liten og rask innsparing i skolesektoren kan raskt føre til større utgifter og tapte inntekter for kommunen. Uten en skole i Grøa kretsen vil verdiene på boligene synke. Dette vil gi mindre inntekter til kommunen i form av eiendomsskatt. Fraflytting eller mindre tilflytting til kommunen generelt vil føre til nedgang i personskatt og lavere overføringer fra staten hvis det blir færre barnefamilier. Som tidligere nevnt finnes det ingen garantier for at de som velger bort Grøa, også velger bort Sunndal kommune. Det er vel heller ikke overflod av boligtomter i det som er definerer som sentrum. En nedleggelse av Løykja skole vil dessuten påføre barnefamilier som bor i kretsen økonomiske og praktiske utfordringer.

Mange skolenedleggelse skjer på grunn av ønske om innsparinger, uten å veie dette opp mot hensynet til barnets beste. Barneombudet har presisert at i henhold til Barnekonvensjonen artikkel 3, skal kommunen i saker som berører barn, blant annet skolenedleggelse, ta hensyn til hva som er til barnets beste. Barnevernkonvensjonen er inkorporert i menneskerettighetsloven og har status som norsk lov. Er en skole i sentrum eller i nærmiljøet det beste for elevene ved Grøa?

Vi savner en langsiktig tenkning i forhold til kommuneøkonomi, sett i sammenheng målsetningen om attraktive og levende bygder. Høringsdokumentet fremstår som mangelfullt, tilfeldig og lite nyansert med tanke på de langsiktige konsekvensene som følger en skolenedleggelse. Dette være økonomiske konsekvenser, konsekvenser på samfunn og individnivå, psykososiale konsekvenser, innvirkning på folkehelse, klima og relasjon til eget nærmiljø. Høringsdokumentet og KS rapporten et uriktig bilde av at kun store enheter er robuste og kan sørge for kvalitet.

Sunndal kommune er en kommune med store avstander. Er det to barneskoler i sentrum og en i kretsene vi ønsker. Det er et spørsmål om verdier. Hva ønsker Sunndal kommune? Spare penger? Øke og skape bolyst i distriktene? Er det ikke mer samfunnsøkonomisk og slå sammen Sande og Tredal skole til en sentrumsskole enn å ta livsnerven fra Grøa kretsen ved å legge ned grendeskolene? Finnes det noen forskning som sier at det er det beste for mennesker i en kommune å samle elevene ved store sentrumsnære enheter?

Grunnlagsdokumentet nevner ved flere anledninger viktigheten av likeverdige tilbud til barn og elever i Sunndal Kommune. Det argumenteres for at sentrumsbarnehagen må lokaliseres i Bjørgsgate på grunn av at det er for langt for små føtter å gå fra Tredal til det som ansees som sentrum, for å benytte seg av fasiliteter som bibliotek etc. Det påpekes også at avstanden til Sande skole blir for lang for å opprettholde et godt nok samarbeid i forhold til

skolestart. Hva med Ålvundeid og Hoelsand barnehage? De har større avstand til "sentrum" og nærscole. Er ikke tilbudet ved disse nye barnehagene tilfredsstillende i forhold til kriterier som benyttes i dette grunnlagsdokumentet?

Det står under alternativ 9 i høringsdokumentet at det vil være få elever per lærer sammenlignet med de største skolene. Samtidig står det at ved en overføring av elever fra Gjøra til Løykja vil det ikke utløse en økning av lærer- og lederressurser ved Løykja skole. Antallet elever ved sammenslåing av disse skolene delt på lærerressurser (77/8,7) gir 8,8 antall elever pr. årsverk i skoleåret 2021-2020. Tredal skole vil i samme skoleår (101/14,6) få 6,9 elever pr. årsverk. Ålvundfjord vil i samme skoleår (85/10,9) få 7,8 elever pr. årsverk. Sande skole i samme skoleår (224/24,8) får 9,0 elever pr. årsverk. Forskjellen mellom alternativ 9 og Sande skole er 0,2 når det kommer til antall elever pr. årsverk.

Hva vil Sunndal kommune være? - En kommune som følger strømmen eller en kommune som går sine egne veier?